

Raamatunkäännös: KR 1933/38 JÄSENNYS: 1. Vanhurskas on se, joka julistetaan tuomioistuimes-sa vapaaksi 2.
Vanhurskaus VT:ssa ja ympärileikkauksen liitto

3. Lain tekojen tie

4. Sijaiskärsijä

1. VANHURSKAS ON SE, JOKA JULISTETAAN TUOMIOISTUIMESSA VAPAAKSI

"Vanhurskas on elävä uskosta." (Room. 1:17). Martti Luther löysi aikanaan Paavalin Roomalaiskirjeestä uskonvanhurskauden. Raamatun tohtorin Lutherin opetuksien kautta alkoi 1500-luvulla uskonpuhdistus, jonka keskeisimmät ja tärkeimmät asiat olivat seuraavat:

Ihminen pelastuu iankaikkisesta kadotuksesta taivaaseen yksin uskosta, yksin armosta ja yksin Jeesuksen Kristuksen tähden. Yksin Pyhä Raamattu, Vanhan ja Uuden testamentin profeettalliset ja apostoliset kirjoitukset, ovat pelastavan uskon, opin ja tunnustuksen koetinkivi, jonka valossa kaikkea kuulemaamme ja näkemäämme on tutkittava ja arvosteltava.

Uskonpuhdistuksen teemat ovat erinomaisen tärkeitä ja polttavia aiheita jokaiselle ihmiselle. Eli millä perusteella ja miten minä voin kelvata Jumalalle ja pelastua helvetin tulelta ja piinalta? Se on kaikkein tärkein asia myös meille jokaiselle, jotka olemme tänään tänne Herran Jeesuksen nimeen kokoontuneet. Raamatussa tästä Jumalalle kelpaamisesta käytetään useimmille suomalaisille lähes käsittämätöntä sanaa vanhurskaus. Suomen kielessä vanhurskas-sana johtuu ymmärtääkseni sanoista 'vaa'an hurskas' eli vaa'alla punnitusti hurskaaksi osoittautunut tai vakaasti hurskas. Toinen mahdollisuus on selittää vanhurskas sanan johtuvan sanoista vanha ja hurskas, eli mahdollisesti myös vanhastaan hurskas. Hurskas-sana tarkoittaa puolestaan Nykysuomen sanakirjan mukaan vakavamielistä, oikeamielistä, puhdassydämistä, harrasta, jumalista ja Jumalaa pelkääväistä.

Vanhurskaus (hepr. צַדִּיקָה *ṣēdāqā*, kreik. δικαιοσύνη *dikaiosýnē*, lat. *iūstitia*) on erityisesti pakanakansojen apostolin Paavalin kielenkäytössä oikeuskäsite. Kun oikeusistuimessa syytettynä oleva vapautetaan - kun tuomari ei määrää mitään rangaistusta - niin silloin on kyseessä vanhurskas ihminen.

Kelpaanko minä Jumalalle?

Room. 1 - 5. Moos. 27

By Juha Muukkonen

30/10/2009

Minulla on tästä omakohtaista kokemusta kirkollisen oikeudenkäytön alalta. Oulun piispa sekä lainoppinut asessori syytivät minua tammikuussa vuonna 2005 Tervolan ylimääräisessä piispantarkastuksessa mm. pappisvalani rikkomisesta ja seurakunnan edessä valehtelemisesta. He ajoivat mitä ilmeisemmin minun erottamistani Tervolan seurakuntapastorin virasta. Keskusteltuaan kuitenkin puolustusasianajajani eli Tervolan kirkkoherran ja kirkkoneuvoston sekä myös tuomiokapitulin muun jäsenen kanssa piispa kuitenkin päätti vapauttaa minut kaikista syytteistään. Mitään rangaistusta ei määrätty ja sain jatkaa vapaana miehenä saarnaviran hoitamista. Minut julistettiin siis kirkollisen oikeuden näkökulmasta vanhurskaaksi.

Hengellisestä, taivaallisesta oikeussalista voidaan käyttää seuraavaa kuvaa. Tässä tuomioistui-messa tuomarina toimii Ju-mala, puolustusasianaja-jana Jeesus ja syyttäjänä laki. Tutkittavana ja aiheesta syytettynä on ihminen. Jumalan täydellisyyttä vaativa ja edellyttävä laki osoittaa syyte-ty - siis jokaisen ihmisen - syylli-seksi ja siten rangaistuksen ansaitse-vaksi; tai-vasosattomaksi ja helvet-tiin kuuluvak-si. Mutta Puolustusasianajaja toteaa itselleen kuuluvien ris-tinuskovaisten kohdalla, että syytetty on vedon-nut Golgatan ristillä toimeen-pantuun ran-gaistuk-seen, jo toteutettuun kadotus-tuomioon. Ja koska rikokses-ta ei voida oikeusperiaattei-den mukaan rangaista ja tuomiota täytäntöön panna kahdesti - kenenkään ei tarvitse maksaa yhtä velkaa kahta kertaa - niin on lopputuloksena syytetyn vapauttaminen.

Tuomari julistaa siis syytetylle loppulausuman: Rikok-set näytettiin toteen ja syytetty ne totuuden-mukaisesti tunnusti. Lisäksi näistä toteennäyte-tyistä rikoksista osoitettiin myös, että niiden rangaistus on jo täytän-töön pantu. Siten asia katsotaan loppuun käsitellyksi ja syytetty on vapaa. 'OK' sanoo tuomari syytetylle, jonka ansaitsema rangaistus oli jo kärsitty Jerusalemis-sa Rooman toisen keisarin Tiberiuksen aikana (14-37 jKr.) Pontius Pilatuksen (26-36 jKr.) ollessa Juudean maaherrana.

Sellainen syytetty puolestaan, joka vaikenee toteen-näytetty-jen syytteiden alla - jopa yrittää kieltää tekonsa - tai sitten alkaa vajavaista elämäänsä tavalla tai toisel-la puolus-tella, selitellä tai vähätellä, joutuu itse vastaa-maan omalla ikuisel-la elämällään keskeneräisyydestään ja täydellisyyden puut-tees-taan. "Teinhän minä sentään paljon hyvääkin." "Samalla tavallahan kaikki toiset-kin elivät." "Ei kai tässä näin pikku-tarkka tarvitse olla." "Oikeas-taan vika ei ollut minun, vaan alkoholistivan-hempien ja hullun opettajan." "Minä ajattelin aina, että kyllä minä saan nämä anteeksi; eikö anteeksianta-minen olekaan Jumalan ammatti?" "Parhaani minä aina tein perheeni ja lasten eteen." "Eikös kirkkoon kuuluminen, rippikoulun käyminen ja papin vihkimä avioliitto riitä?" "Eikös me voitaisi sopia tätä asiaa noin niin kuin herras-miesten kesken?"

Kelpaanko minä Jumalalle?

Room. 1 - 5. Moos. 27

By Juha Muukkonen

30/10/2009

Selittelyt ja puolustelut eivät viimeisellä tuomiolla auta vähääkään. Kenellä ei ole Jeesuksen sovitusverta suoja-naan, ei ole suojaa Jumalan polttavalta vihalta kaikkea syntiä ja vääryyttä vastaan. Joka ei ole elänyt kasteen uudestisyntymisen armossa (Mark. 16:16, Joh. 3:5, 1. Kor. 6:11, Tiit. 3:5. 1. Piet. 3:21 jne.) eli jokapäiväises-sä parannuk- sessa (Room. 6:1-14) ei ole taivaspaikkaa. Sillä, joka ei halua syödä ja juoda ehtoollisella Jeesuksen ruumiista ja verta (Joh. 6:53-56), ei ole iankaikkista elämää. Vanhurskas eli Jumalalle kelpaava taivaskan-salai-nen on vain ja ainoastaan se, joka tunnus-taa suullaan ja uskoo sydämessään ainoaksi pelastuksen perus-teesi Jeesuk-sen täytetyn työn ristillä. Kadotustuomiosta voi vapautua vain Jeesuksen nimessä ja veressä saatavan armahduksen kautta.

2. VANHURSKAUS VT:SSA JA YMPÄRILEIKKAUKSEN LIITTO

Paavali ei keksinyt itse tätä uskosta vanhurskaus-asiaa, vaan sen juuret ovat syvällä Vanhassa testamentissa. Uskon isäksi kutsuttu Aabraham luettiin Vanhan liiton aika-na vanhurskaaksi hänen vielä ollessaan nimeltään Abram: *"Ja Abram uskoi Herraan, ja Herra luki sen hänelle van-hurs-kaudeksi."* (1. Moos. 15:6). Myöhemmin

Abra-mille annettu ympärileikkauksen liitto vahvisti tämän Juma-lalle kelpaa-misen.

"Ja tämä on minun liittoni sinun ja sinun jälkeläistesi kanssa; pitäkää se: ympärileikatkaa jokainen miehenpuoli keskuudessanne."

(1. Moos. 17:10) Ympärileikkaus oli Vanhan liiton sakramentti eli pyhä toimitus, armonväline, jonka kautta itsessään syntinen ihminen otettiin pyhän Jumalan yhteyteen.

Ympärileikkaukseen liittyvä verenvuodatus ennakoi myös anteeksiantamuksen ja armon varsinaista lähdeettä, Jeesuksen vuodattamaa verta Golgatalla. Ympärileikkaus oli alunperin avioliiton solmimiseen liittyvä toimi (vrt. veriyhkä 2. Moos. 4:25). Appi ympä-rileikkasi hääjuhlan valmistelujen aikana sulhasen, jotta tämä voisi liittyä yhdeksi lihaksi morsiamensa kanssa. Kun Mooseksen vaimo Sippora puhuu ympärileikkauksen yhteydessä veriyhjästä (2. Moos. 4), niin hän paimentolaiskulttuurin lapsena liittää nämä kaksi asiaa toisiinsa. Raamatun hepreassa appi on sananmukaisesti 'ympärileikkaaja' (נָתַן הַיָּמִין otén) ja sulhanen 'ympäri-leikattava' (נָתַן הַיָּמִין hōtán).

Jumala otti tämän ympärileik-kauksen nyt tästä maalli-sesta hääjuhlayhteydestä ja teki siitä

Kelpaanko minä Jumalalle?

Room. 1 - 5. Moos. 27

By Juha Muukkonen

30/10/2009

itsensä ja valitun kansan välisen liiton solmimisen välineen. Ympärileik-kaus oli siis Jumalan eli sulhasen ja seurakunnan eli morsia-men yhdistävä armonvä-line eli sakramentti.

Sy-vim-mil-tään tämä alunpe-rin sulhasen ympäri-leikkauk-seen viittaava toimi viittasi tietenkin Golgatalle, jossa valmisteltiin taivaallista hääjuhlaa: Sulhasen veri vuosi, jotta Hän voisi saada omakseen niin syvästi kaipaa-maansa ja halu-amansa morsia-men eli seurakun-nan.

Jo ennen tätä uskosta vanhurskaaksi lukemista Abram oli saanut lupauk-sen: *"Ja minä siunaan niitä, jotka sinua siunaavat, ja kiroan ne, jotka sinua kiroa-vat, ja sinussa*

(se on sinun siemenessäsi Jeesuksessa Kristuksessa)

tulevat siunatuiksi kaikki sukukunnat maan päällä.

" (1. Moos. 12:3)

Uskon kohde on ratkaiseva niin vanhurskaaksi julista-mises-sa kuin siunauk-sen saamisessakin - jos se on jokin muu kuin taivaasta alas astunut, ristillä helvettiin painunut, mutta kolmantena päivänä kuolleista ylös-noussut ja taivaaseen astunut Jumalan Poika Jeesus Kristus, joka kerran vielä palaa maan päälle, niin hukka perii. Eikö sitten kerta kaikkiaan ole mahdollis-ta, että mitään muuta tietä taivaa-seen olisi kuin täysin passiivinen ja ihmi-sen omat teot kokonaan roskakoriin heittävä usko johonkin kaksituhatta vuotta sitten elä-neeseen Nasare-tin mieheen?

3. LAIN TEKOJEN TIE

Tutkimme siis vielä hetken sitä toista tietä - oman elämän perusteella taivaaseen pääsemistä: Pohjaksi kaksi VT:n kohtaa:

Se on kirottu, joka ei pidä koko lakia: *"Kirottu olkoon se, joka ei pidä tämän lain sanoja eikä täytä niitä. Ja kaikki kansa sanokoon: 'Amen'."* (5. Moos. 27:26)

Kelpaanko minä Jumalalle?

Room. 1 - 5. Moos. 27

By Juha Muukkonen

30/10/2009

Lain kaikki kohdat täyttävä saa elää: *"Noudattakaa minun käskyjäni ja säädöksiäni, sillä se ihminen, joka ne pitää, on niistä elävä. Minä olen Herra."*

(3. Moos. 18:5)

Raamatussa - niin VT:ssa kuin UT:ssa - korostetaan toistu-vasti lain tärkeyttä (esim. 5. Moos. 6:25, 7:22-23; Matt. 5:17-20; Room 2:6-13). Noudata lakia, niin Jumala siunaa sinua! Antaudu kokonaan Herralle, ole ehdotto-man kuuliainen, sanoudu irti kaikesta synnistä, aseta koko tahdonvoimasi syntiä vastaan! Jos siis pystymme olemaan täydellisiä ja pyhiä (se on elämään lain mukaan) - olemme rakkauden ja totuuden täyttämiä - niin pelastumme. Onko Paavali ristiriidassa näiden kirjoitusten kanssa, kun hän puhuu kuitenkin vain uskon kautta - ei siis tekojen kautta - tulevasta kelpoisuudesta Jumalan edessä?

Eikö Raamattu yksiselitteisesti avaa taivasta lain noudattajille edellä kuultujen kohtien perusteella? Eikö laki siis näin ollen ole hyvä asia, joka avaa meille tien pelastukseen? Paavali on realisti. Hän tietää, että joka ainoa - hän itse mukaan lukien - rikkoo jatkuvasti lakia sekä tein että tekemättä jättämisin; ja myös ja erityisesti ajatuksin ja sanoin. Emme kykene lakia noudattamaan, vaikka kuinka parhaamme yrittäisimme.

Jokainen ihminen on siis lainrikkojana kirottu pois Jumalan yhteydestä ja pelastuksesta. Tämä lain perusteella kirotuksi ja helvettiin heitetty on yhteistä niin uskoille kuin uskomattomille, niin kristityille kuin muslimeille, niin hurskaille Pyhän Hengen täyttämille kilvoittelijoille kuin paa-tuneimille ammattirikollisille ja kansan tahtoa kuunteleville piispoille. Joka ainoa meistä rikkoo Jumalan ilmoittamaa kymmenen käskyn lakia vastaan joka ainoa päivä. Kuolemaan asti joka ainoassa teossamme on mukana syntiä - pahoissa teoissa lähimmäisen rakastamattomuutta ja hyvissä teoissa ylpeyttä niin ihmisten kuin Jumalan edessä. Laki osoittaa jokaisen syntiseksi ja kelpottomaksi täydelliseen taivaaseen. Olemme jokainen parantamattomasti lain kirouksen alaisia.

4. SIJAIKÄRSIJÄ

Kelpaanko minä Jumalalle?

Room. 1 - 5. Moos. 27

By Juha Muukkonen

30/10/2009

Kun olemme nähneet tämän itsessämme lähtemättö-mästi olevan synnin syövän tuhoavan meidät ikuisiksi ajoiksi, vaivumme epätoi-voon. Mitään tietä ikui-seen elämään ei ole. Tähän tilanteeseen Jumala lähetti Jeesuksen kirotul-le ristin-puulle sijaiskärsijäksi.

Jokainen puuhun ripustettu on kirottu; Herran runneltu palve-lijä otti siis meille kuuluvan rangaistuksen: *"Jos joku on tehnyt itsensä syyväksi rikkomukseen, josta rangaistaan kuolemalla, ja hänet surmataan, ja sinä ripustat hänet hirteen, 23. niin älköön hänen ruumiinsa jääkö hirteen yöksi, vaan hautaa hänet samana päivänä, sillä Jumalan kiroama on se, joka on hirteen ripustettu; älä saastuta sitä maata, jonka Herra, sinun Jumalasi, antaa sinulle perintöosaksi."* (5. Moos. 21:22-23)

Samasta asiasta kertoo myös Jesaja: *"Mutta totisesti, meidän sairautemme hän kantoi, meidän kipumme hän sälytti päällensä. Me pidimme häntä rangaistuna, Jumalan lyömänä ja vaivaamana, 5. mutta hän on haavoitettu meidän rikkomustemme tähden, runneltu meidän pahain tekojemme tähden. Rangaistus oli hänen päällensä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme paratut."* (Jes. 53:4-5)

Mei-dän todellisis-ta synneistämme seurasi todelli-nen rangais-tus. Mutta vanhurskaan Jumalan kaikkea saas-taa ja pahuutta vastaan osoitta-man vihan kantoikin itse Jumalan poika. Jeesus kirottiin, tehtiin saatanal-liseksi käär-meeksi Golgatan ristillä. Hänen päälleen heitet-tiin koko maailman pahuus; kaikkien ihmisten kaikkina aikakausina tekemät synnit. Myös minun syntini. Ja sinun syntisi. Siksi Hänen koke-man-sa rangais-tus ja tuska on mittaamatto-man valtava ja suuri, sitä ei voi verrata kenenkään ihmisen kärsimy-kseen ja tuskaan. Ja vaikka Jeesuksen kärsimys kesti ihmisen ajassa mitaten vain tunteja tai korkeintaan vuorokausia, niin ikuisen ja äärettömän Jumalan äärellinen kärsimys vastaa - ja ylittääkin - äärellisten ihmisten äärettömän kärsimyksen.

Jeesuksen ristintyö on ainoa toivo toivottomalle, ainoa tie synnin umpiku-jaan joutuneelle, ainoa pelastuslautta hukku-valle, ainoa lääke kuoleman-sairaalle. Ne kohdat pyhissä kirjoituk-sissa, jotka kertovat uskosta vanhurs-kaaksi tekemi-sen perusteena - vanhurskaan elämises-tä uskosta - ovat kultaa ja jalokiviä kalliimpia. Jos niitä ei olisi, jäisimme ikuisen pimeyteen ja kirouk-seen, lain alle. Van-hurskautta-vassa uskossa on tärkeintä uskon kohde, ristillä minun puolestani kärsivä Jumala, Jeesus Kristus.

Koska me olemme läpikotaisin syntisiä; lihallisia ja tähän näkyväi-seen kiinnitty-neitä, joutuu Jumalan mei-hin synnyttä-mä usko oman epäuskomme ja järkeilym-me hyökkäyk-sen

Kelpaanko minä Jumalalle?

Room. 1 - 5. Moos. 27

By Juha Muukkonen

30/10/2009

kohteek-si. Siksi tarvit-sem-me jatku-vasti, joka päivä vahvis-tusta uskossam-me. Jumala on anta-nut pyhän ilmoituksensa Raamatun sekä näkyvät sakra-mentit, joiden kautta Pyhä Henki synnyttää ja vahvistaa meissä uskoa synnit sovit-taneeseen Jumalan uhrikarit-saan. Lihalli-set, luonnol-liset silmäni näkevät Jeesuksen ristissä vain heikon ja epäonnis-tuneen filo-so-fin, kiertelevän saarna-miehen ja ihmeidenteki-jän häpeäl-lisen lopun. Kuole-maantuomittu ja hautaan kuulu-va hylkiö. Uskon silmillä näen minun puolesta-ni kärsivän puhtaan ja epäitsek-kään rakkauden. Usko tarttuu sanaan: *"Se on täytetty"* (Joh. 19:30), ja rakastaa tuota selkäpiitä karmivan kidutus- ja teloituspai-kan Herraa, ruhjottua Messias-ta, Nasaretin Jeesusta.

Sinä ja minä kelpaamme Jumalalle, mutta vain ja ainoastaan Jeesuksen ristin tähden. Jos joku yrittää lähestyä Pyhää ja Kaikkivaltiasta Jumalaa muuten kuin Jeesuksen nimeen ja ristiin turvaten, niin mitään armoa ei meidän rikkomuksiamme kohtaan tulla osoittamaan. Mutta Jeesukseen uskova kannetaan enkelien riemusaatossa taivaan suureen juhlaan.